

HISTORIIKKI SEURAN 60 VUOTISJUHLIEN YHTEYDESSÄ 16.2.2008

Lapin Lääkäriseuran ensimmäinen pöytäkirja on kadonnut, mutta 15.2.1948 ilmestynyt Lapin Kansa kertoi etusivullaan: ”Lapin Lääkäriseuran perustava kokous pidettiin eilen illalla Rovaniemellä Pohjanhovissa. Kokouksen avasi lääninlääkäri Ilkka Väänänen, joka myös valittiin kokouksen puheenjohtajaksi, sihteerinä toimi Tauno Ervasti. Puheenjohtajan alustettua kysymyksen seuran perustamisesta valittiin aluksi toimikunta, jonka tehtäväksi annettiin sääntöehdotuksen laatiminen. Toimikuntaan tuli valituksi puheenjohtajaksi tohtori Olavi Pikkarainen ja lisäksi 5 jäsentä. Seuran tarkoituksena on hyvän toveruuden vaaliminen, terveyden ja sairaanhoidon parantaminen ja jäsenten tieteellisten ja erikoisharrastusten vaaliminen. Kokoukseen oli saapunut 25 lääkäriä Lapin läänin alueelta.”

Lapin lääkärit olivat vuodesta 1919 kuuluneet Pohjois-Pohjanmaan lääkäriyhdistykseen, mutta olivat vähitellen alkaneet tuntea itsenäistymisensä halua. Tähän vaikutti varmasti myös Lapin läänin perustaminen vuonna 1938.

Lapin Lääkäriseuran perustamisesta tehtiin sopimuskirja sekä anomus yhdistysrekisteriin 22.6.1949 Rovaniemellä. Seura merkittiin yhdistysrekisteriin 30.12.1949, mutta toiminta oli alkanut heti perustamiskokouksen jälkeen täydellä höyryllä. Ensimmäinen vuosikokous pidettiin 5.3.1949, jolloin paikalla oli 8 jäsentä.

Seuran säännöt velvoittavat pitämään jäsenluetteloa. Vuonna 1951 jäseniä oli 49. Aina vuoteen 1975 näitä luetteloita pidettiin enemmän tai vähemmän korjailtuna. Lääkäriliiton toimisto huolehti läänin alueelle tulleiden ja poistuneiden lääkäreiden nimet seuralle. Sittenkin Duodecim-seura lähetti Lapin läänissä asuvien lääkäreiden nimet ja osoitteet. Niiden perusteella jäsenmaksutositteet lähetettiin. Ennen sääntöjen uudistamista postitimme yli 320 jäsenkirjettä jäsenmaksutositteineen. Uudet säännöt johtokunta laati ja esitti ne vuosikokouksessa 30.3.2001. Ne saivat Patentti- ja rekisterihallituksen hyväksynnän 28.2.2002 ja tämä todettiin vuosikokouksessa 13.4.2002, Niiden mukaan johtokunta muuttui hallitukseksi, mikä alkoi toteuttaa ajantasaisia jäsenluetteloa saatuaan ensin Duodecim-seuralta luettelon Lapin Lääkäreistä yhteystietoineen. Vuosittain olemme tarkastaneet jäsenmaksunsa maksaneet ja pudottaneet ne pois, jotka eivät ole kahtena peräkkäisenä vuotena jäsenmaksua maksaneet. Täten jäsenluku on tällä hetkellä 210. Lukumäärä nousi juuri nyt juhliemme alla kymmenellä.

Seura on pitänyt kokouksiaan yleensä kolmesti vuodessa. 90-luvulla kokouksia oli neljäkin, kiitos vielä silloin vapaammin toimineen lääketeollisuuden. Nykyisen tilanteenhan me tiedämme. Eivät edes luentojen yhteyteen voineet standia pystyttää, koska illalla on mukana avecit (oli tosin jo luennoillakin). Vuosikokous on pidetty maaliskuuhuhtikuussa kevätretken yhteydessä jossakin tunturissa ja syyskokous joko Kemissä tai Torniossa. Näihin on liittynyt aina lääketieteellistä ohjelmaa illallisineen. Syyskokouksessa on yleensä ollut myös teatteriesitys ennen illallista. Joulukokouksessa on kuunneltu matka-apurahan saaneiden palautteita.

Alkuvuosina kokoukset olivat usein kaksipäiväiset, koska matkat olivat pitkät. Toisena päivänä tutustuttiin sairaalaan tai teollisuuslaitokseen tms. Alun alkaen illallinen oli tärkeä osa kokousta. 1949 oli mieleen painuva: ”Kollegojen rouvat saapuivat illanviettoon rouva Wasastjernan ylenpalttisen ihanilta ja välittömiltä kahvikutsuilta. Torniolaiset kollegat olivat loihittaneet makoisan illallisen, jollaista ei olisi uneksiakaan. Ilta kului rattoisasti hilpeän seurustelun ja laulun merkeissä Musta-Pekka- pakan tahtiin lakkoilevan gramfonin soitellessa väliin tanssiaskleet. Ilta vierähti rattoisasti pikkutunneille.”

Lapin Keskussairaalan entinen ylilääkäri Pekka Raudaskoski muisteli 1957 syyskokousta: ”En muista asiasisältöä, mutta huomasin, että Lapissa on kolme voimahahmoa: Lapin lääninsairaalan ylilääkäri Heikki Nohteri, Kemien yleisen sairaalan ylilääkäri Aalto-Setälä ja Tornion kaupunginlääkäri Wasastjerna. Tilaisuus oli juhlallinen. Kaikki olivat juhlapuvuissa. Uusimpana jäsenenä en uskaltanut suutani avata.”

Joskus harvoin oli esillä vaikeita asioita. 1965 kokouksessa oli alustus siitä, miten seura ja seuran jäsenet voisivat positiivisella suhtautumisella auttaa seksuaalikäyttäytymisensä vuoksi vaikeuksiin joutuneita nuoria. Vilkaassa keskustelussa ehdotettiin, että seura ottaisi virallisen kannan tähän asiaan. Lopulta seuranneessa äänestyksessä 13 jäsentä kannatti virallista kannanottoa ja 16 oli toista mieltä. Toinen äänestys on käyty matka-apurahan saajien esitelmävollisuudesta. Velvoittava kanta voitti 17.

7.10.1978 pidettiin Rovaniemellä hotelli Polarissa seuran 30-vuotisjuhlakokous, mikä oli viimeinen kolmen seuran yhteinen kokous (Kainuu, Lappi ja Pohjois-Pohjanmaa). Mukana oli myös Norbottens läkäriförening ja edustajat Norjan kolmesta pohjoisimmasta fylkestä. Aiheena oli lääketieteellinen etiikka.

Clarence Bomquist: Om den medicinska etikens utveckling.

Keijo Nissilä: Om psykodynamik hos döende patient.
Tapani Kosonen: Den medicinsk-etiska diskussionen i Finland.

Iltapäivällä oli kolmen seuran viralliset kokoukset ja seuralaisille oli järjestetty linja-autoretki tekstiilitaiteilija Elsa Montell-Saanion Raanupirtille. Iltajuhla alkoi klo 19.30, ohjelmassa oli: tervehdyssanat, historiikki, kunniajäsenet, tervehdykset.

Tämän jälkeen naapurimaiden yhteistyö on hiipunut. Muurmanskiin seura vielä teki matkan. Puheenjohtaja ylilääkäri Erkki Apajalahti aikanaan oli vahva vaikuttaja tässä yhteistyössä eikä toista ole sitten löytynyt puheenjohtajien yleensä vaihtuessa parin vuoden välein.

Vuonna 1984 lääninlääkäri Rauni-Leena Luukanen esitelmöi parapsykologisista ilmiöistä. Tätä ei ilmeisesti pidetty aivan tieteenä, koska sihteeri on kirjannut asian muistiin näin: ”Rauni-Leena Luukanen esitelmöi parapsykologisista ilmiöistä, illan tieteellisenä ohjelmana oli...”

90-luvulta olen kertonut 50 vuotisjuhlista ja tältä vuosikymmeneltä sääntöjen uudistamisen.

Mutta onko Lapin Lääkäriseuralla tulevaisuutta?

Erkki Apajalahti pohti: ”Lääkärin työ on muuttunut tuloksen tekemiseksi. Potilaiden hoitoa myydään diagnoosiin perustuvina paketteina. Toivottavasti ei sentään aleta tehdä erikoistarjouksia.” Paikalla oleva Ylilääkäri Toini Uutela totesi 10 vuotta sitten historiikissa. ”Säästötalkoisiin osallistuvana haluaisin säästää muussakin kuin rahassa. Miten säästäisin itseni työuupumukselta, entä työtoverini?”

Nuoret lääkärit ajattelevat monista asioista erilailla kuin me vanhemmat. Usein he toimivat myös viisaammin itseään säästäen ja enempi perhettään ajatellen. Toivoisin, että he voisivat myös jakaa tätä osaamistaan eivätkä unohtaisi kollegiaalisuutta. Mukana olleena ja etelästä aikanaan tulleena voin sanoa, että koko Lapin läänin yhteinen seura on ollut elämää rikastuttava. Usein olen koko perheeni kanssa osallistunut kevätretkiin ja vaimoni kanssa kokouksiin.

Arvon mukaisen hengen ja hyvän toveruuden ylläpitäminen on edelleenkin arvokas tavoite.

Sakari Malin, sähköposti sakari.malin@pp.inet.fi